

Briuselis, 2018 08 27
COM(2018) 556 final/2

CORRIGENDUM

This document corrects document COM(2018) 556 final of 19.7.2018

Concerns all language versions

Correction of minor clerical errors

The text shall read as follows:

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS
PARLAMENTUI, EUROPOS VADOVŲ TARYBAI, TARYBAI, EUROPOS
CENTRINIAM BANKUI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ
KOMITETUI, REGIONŲ KOMITETUI IR EUROPOS INVESTICIJŲ BANKUI**

**dėl pasirengimo Jungtinės Karalystės išstojimui iš Europos Sąjungos
2019 m. kovo 30 d.**

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS
PARLAMENTUI, EUROPOS VADOVŲ TARYBAI, TARYBAI, EUROPOS
CENTRINIAM BANKUI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ
KOMITETUI, REGIONŲ KOMITETUI IR EUROPOS INVESTICIJŲ BANKUI**

**dėl pasirengimo Jungtinės Karalystės išstojimui iš Europos Sąjungos
2019 m. kovo 30 d.**

*Jungtinės Karalystės sprendimas išstoti iš Sąjungos sukuria didelį netikrumą, dėl kurio
gali kilti sutrikimų.*

Europos Vadovų Taryba (50 straipsnis), 2017 m. balandžio 29 d.¹

*Europos Vadovų Taryba ragina Komisiją, Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį užsienio reikalams
ir saugumo politikai ir valstybes narės tęsti darbą, siekiant visais lygmenimis pasirengti
Jungtinės Karalystės išstojimo pasekmėms, atsižvelgiant į visus galimus rezultatus.*

Europos Vadovų Taryba (50 straipsnis), 2018 m. kovo 23 d.²

*Europos Vadovų Taryba pakartoja savo raginimą valstybėms narėms, Sąjungos institucijoms
ir
visiems suinteresuotiesiems subjektams suintensyvinti parengiamąjį darbą visais lygmenimis
ir rengiantis visiems galimiems rezultatams.*

Europos Vadovų Taryba (50 straipsnis), 2018 m. birželio 29 d.³

Santrauka

Jungtinės Karalystės išstojimas iš Europos Sąjungos turi poveikį piliečiams, įmonėms ir viešojo administravimo institucijoms tiek Jungtinėje Karalystėje, tiek Europos Sąjungoje. Šis poveikis yra įvairus: pradedant naujais patikrinimais prie ES (naujos) išorės sienos ir baigiant JK išduotų licencijų, sertifikatų ir leidimų galiojimu, taip pat naujomis duomenų perdavimo sąlygomis.

Europos Sąjunga deda didžiules pastangas, kad būtų pasiektas susitarimas dėl tvarkingo išstojimo, ir yra pasirengusi aptarti būsimų santykių su Jungtine Karalyste sistemą.

Tačiau nėra tikrumo, kad susitarimas bus pasiektas. Net jei susitarimas ir bus pasiektas, Jungtinės Karalystės santykiai su Europos Sąjunga daugiau nebebus kaip su viena iš valstybių narių, taigi padėtis iš esmės skirsis.

Todėl kiekvienas su tuo susijęs subjektas turi būti pasirengęs Jungtinės Karalystės išstojimui iš Europos Sąjungos 2019 m. kovo 30 d. Šiuo komunikatu atsižvelgiama į 27 ES valstybių narių vadovų raginimą suintensyvinti pasirengimą visais lygmenimis ir visi suinteresuotieji subjektai, kuriems Jungtinės Karalystės išstojimas gali turėti poveikio, skatinami nedelsiant imtis būtinų pasirengimo veiksmų.

¹ <http://www.consilium.europa.eu/media/21763/29-euco-art50-guidelinesen.pdf>.

² <http://www.consilium.europa.eu/media/33458/23-euco-art50-guidelines.pdf>.

³ <https://www.consilium.europa.eu/media/35966/29-euco-art50-conclusions-en.pdf>.

1. Bendroji informacija

Jungtinė Karalystė nusprendė išstoti iš Europos Sąjungos

2019 m. kovo 30 d.⁴ Jungtinė Karalystė išstos iš Europos Sąjungos ir taps trečiaja šalimi.

Nepaisant numatyto scenarijaus, Europos piliečiams, įmonėms ir viešojo administravimo institucijoms kils didelių trikdžių. Europos Vadovų Taryba ne kartą pabrėžė, kad reikia imtis pasirengimo veiksnių, ir 2018 m. birželio 29 d. pakartotinai paragino valstybes nares, Sąjungos institucijas ir visus suinteresuotuosius subjektus suintensyvinti pasirengimą visais lygmenimis ir rengiantis visiems galimiems rezultatams⁵. Šiame komunikate aprašomas vykdomas pasirengimas, išvardijami pasirengimo veiksmai, kurių imtasi iki šiol, ir nurodomi įvairūs laukiantys sunkumai.

Vyksta derybos dėl susitarimo dėl išstojimo

Europos Sąjunga ir Jungtinė Karalystė dabar derasi dėl susitarimo dėl išstojimo. 2018 m. kovo 19 d.⁶ pranešta apie derybininkų padarytą pažangą dėl teisinio teksto. Ši pažanga – tai išsamūs susitarimai, pagal kuriuos pereinamasis laikotarpis tęstųsi iki 2020 m. gruodžio 31 d. (žr. toliau). Apie tolesnę pažangą pranešta 2018 m. birželio 19 d.⁷ ES ir JK derybininkų bendrame pareiškime. Nors padaryta pažanga, dar neišspręsti svarbūs klausimai, be kita ko, dėl geografinių nuorodų, kurios buvo saugomos Jungtinėje Karalystėje, kai ji buvo valstybė narė, tolesnės apsaugos Jungtinėje Karalystėje ir asmens duomenų, perduodamų Jungtinei Karalystei, kai ji buvo narė, apsaugos standartų. Taip pat neišspręsti klausimai, susiję su vykdomu policijos ir teismų bendradarbiavimu baudžiamosiose bylose. Be to, dar reikia išspręsti klausimus, susijusius su susitarimo dėl išstojimo valdymu, įskaitant Europos Sąjungos Teisingumo Teismo vaidmenį. Galiausiai, nebuvo padaryta pažangos tarantis dėl stabilumą užtikrinančio sprendimo, kad būtų išvengta fizinės sienos Airijos saloje, nesvarbu, koks bus derybų dėl būsimų santykių rezultatas.

Kartu su susitarimo dėl išstojimo projektu Europos Sąjunga ir Jungtinė Karalystė pradėjo svarstyti politinio pareiškimo, kuriame būtų nustatytas bendras Europos Sąjungos ir Jungtinės Karalystės būsimų santykių sistemos supratimas, turinį.

Dabar planuojama, kad 2018 m. spalio mėn. Europos Sąjunga ir Jungtinė Karalystė turėtų susitarti dėl susitarimo dėl išstojimo, prie kurio būtų pridėtas politinis pareiškimas dėl jų būsimų santykių. Taip liktų tik tiek laiko, kiek jo reikia susitarimo sudarymo procesui Europos Sąjungoje (Taryboje, gavus Europos Parlamento pritarimą) ir ratifikavimui Jungtinėje Karalystėje.

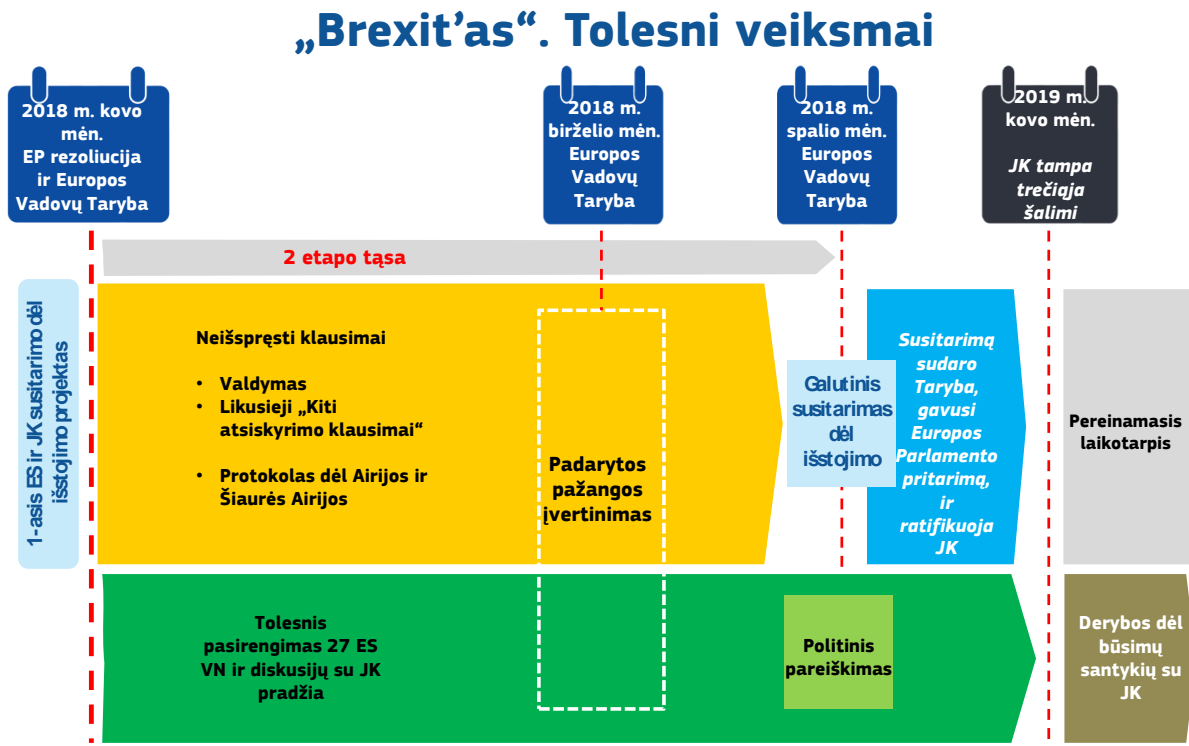
⁴ 2017 m. kovo 29 d. Jungtinė Karalystė pranešė apie savo ketinimą išstoti iš Sąjungos pagal Europos Sąjungos sutarties 50 straipsnį. Tai reiškia, kad, jeigu ratifikuotame susitarime dėl išstojimo nebus nustatyta kita data arba jeigu pagal Europos Sąjungos sutarties 50 straipsnio 3 dalį Europos Vadovų Taryba, susitarusi su Jungtine Karalyste, vienbalsiai nenuspręs, kad Sutartys nustos galioti vėlesnę dieną, visa Sąjungos pirminė ir antrinė teisė nebebus taikoma Jungtinei Karalystei nuo 2019 m. kovo 30 d. 00.00 val. (Vidurio Europos laiku). Šiuo metu Komisija neturi jokių priešasčių manyti, kad Jungtinė Karalystė gali prašyti pratęsti jos narystę Europos Sąjungoje.

⁵ <http://www.consilium.europa.eu/lt/press/press-releases/2018/06/29/20180629-euco-conclusions-art-50/>.

⁶ https://ec.europa.eu/commission/publications/draft-agreement-withdrawal-united-kingdom-great-britain-and-northern-ireland-european-union-and-european-atomic-energy-community-0_lt.

⁷ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/joint_statement.pdf

Susitarimo dėl išstojimo sudarymas ir ratifikavimas yra sudėtingas procesas

Gali būti pereinamasis laikotarpis...

Jeigu Europos Sąjunga ir Jungtinė Karalystė susitars dėl susitarimo dėl išstojimo projekto, jame būtų numatytas pereinamasis laikotarpis nuo išstojimo dienos (t. y. 2019 m. kovo 30 d.) iki 2020 m. gruodžio 31 d. Per pereinamąjį laikotarpį Sąjungos taisyklės (vadinamasis Sąjungos *acquis*, įskaitant tarptautinius susitarimus⁸), kurios toliau plėtojamos, apskritai bus taikomos Jungtinei Karalystei ir Jungtinėje Karalystėje, nors Jungtinė Karalystė nebedalyvaus ES institucijų, įstaigų ar agentūrų valdyme ar sprendimų priėmimo. Taigi pereinamasis laikotarpis suteiks dar 21 mėnesį pasirengti dienai, kai ES teisė nebebus taikoma Jungtinei Karalystei ir Jungtinėje Karalystėje.

⁸

Per pereinamąjį laikotarpį Jungtinė Karalystė būtų saistoma tarptautiniais susitarimais, kurių viena iš šalių yra ES, nustatytų įsipareigojimų. ES praneš kitoms šių susitarimų šalims, kad per pereinamąjį laikotarpį Jungtinė Karalystė taikant šiuos susitarimus turėtų būti laikoma valstybe nare.

... bet turime pasirengti visiems scenarijams...

Suinteresuotieji subjektai ir nacionalinės bei ES viešojo administravimo institucijos turi pasirengti dviem galimiems pagrindiniams scenarijams:

- jei susitarimas dėl išstojimo bus ratifikuotas dar iki 2019 m. kovo 30 d., kad jis galėtų įsigaliooti tą dieną, Jungtinei Karalystei ir Jungtinėje Karalystėje ES teisė nebebus taikoma nuo **2021 m. sausio 1 d.**, t. y. pasibaigus 21 mėnesio pereinamajam laikotarpiui, kurio sąlygos nustatytos susitarime dėl išstojimo;
- jei **nebus susitarta** dėl susitarimo dėl išstojimo arba jei abi šalys to susitarimo **neratifikuos** laiku, pereinamojo laikotarpio nebus ir Jungtinei Karalystei ir Jungtinėje Karalystėje ES teisė nebebus taikoma nuo **2019 m. kovo 30 d.** (šis scenarijus vadinamas baigties be sutarties arba staigaus lūžio scenarijumi.)

Be to, net jei susitarimas dėl išstojimo bus ratifikuotas ir susitarimas dėl būsimų santykių bus sėkmingai sudarytas per pereinamąjį laikotarpį, šie santykiai nebebūtų Sąjungos valstybės narės santykiais. Europos Vadovų Taryba nuolat primena, kad trečioji šalis negali turėti tokių pačių teisių ir gauti tokią pačią naudą kaip valstybė narė. Todėl labai svarbu pasirengti tam, kad Jungtinė Karalystė bus trečioji šalis, netgi jei tai būtų scenarijus, pagal kurį trikdžių būtų mažiausia.

... o kiekvienas scenarijus turi kitokių padarinių

Pagrindiniai 1 scenarijaus padariniai: išstojimas 2019 m. kovo 30 d. pagal susitarimą dėl išstojimo, įskaitant pereinamąjį laikotarpį iki 2020 m. gruodžio 31 d.

- Jungtinė Karalystė bus trečioji šalis.
- Jungtinei Karalystei ir Jungtinėje Karalystėje bus toliau tebetaikoma Sąjungos teisė. Apskritai ES teisė būtų toliau taikoma per pereinamąjį laikotarpį.
- Pasitraukimas iš institucinės struktūros. Nuo 2019 m. kovo 30 d. Jungtinė Karalystė nebedalyvautų ES priimančioms sprendimams, ES institucijų darbe ir ES įstaigų bei agentūrų valdyme.
- Pereinamojo laikotarpio valdymas. ES institucijos toliau atliktų savo vaidmenį vykdydamos ES teisės priežiūrą ir vykdymo užtikrinimą Jungtinėje Karalystėje.
- Derybos dėl būsimų santykių. Europos Sąjunga turėtų susiderėti su Jungtine Karalyste dėl susitarimo dėl būsimų santykių, kuris idealiu atveju turėtų būti parengtas (sutartas, pasirašytas ir ratifikuotas) pereinamojo laikotarpio pabaigoje ir būti taikomas nuo 2021 m. sausio 1 d.

Pagrindiniai 2 scenarijaus padariniai: išstojimas 2019 m. kovo 30 d. be susitarimo dėl išstojimo

- Jungtinė Karalystė bus trečioji šalis ir Sąjungos teisė nebebus taikoma Jungtinei Karalystei ir Jungtinėje Karalystėje⁹.
- Piliečiai. Nebūtų jokio specialaus susitarimo dėl ES piliečių Jungtinėje Karalystėje ar dėl JK piliečių Europos Sąjungoje.
- Sienos klausimai. Europos Sąjunga privalo taikyti savo reglamentavimą ir tarifus prie sienų su Jungtine Karalyste, kaip trečiaja šalimi, be kita ko, muitinį tikrinimą ir kontrolę, sanitarijos bei fitosanitarijos standartus ir atitikties ES normoms tikrinimą. Būtų padarytas didelis poveikis transportui tarp Jungtinės Karalystės ir Europos Sąjungos. Dėl muitinio, sanitarijos ir fitosanitarijos tikrinimo prie sienų galėtų atsirasti didelių vėlavimų, pvz., kelių transporto sektoriuje, ir iškilti sunkumų uostuose.
- Prekybos ir reglamentavimo klausimai. Jungtinė Karalystė tampa trečiaja šalimi, kurios santykiai su Europos Sąjunga būtų reglamentuojami pagal bendrąją tarptautinę viešąją teisę, įskaitant Pasaulio prekybos organizacijos taisykles. Visų pirma labai reglamentuojamuose sektoriuose tai būtų didelis trūkumas, palyginti su dabartiniu rinkos integracijos lygmeniu.
- Derybos su Jungtine Karalyste. Priklausomai nuo aplinkybių, kuriomis išstojimas būtų be susitarimo, ES gali išreikšti norą pradėti derybas su Jungtine Karalyste, kaip trečiaja šalimi.
- ES finansavimas. ES subjektai nebebūtų tinkami finansuoti kaip Sąjungos subjektai, jei norėtų gauti ES dotacijų ir dalyvauti ES viešųjų pirkimų procedūrose. Jeigu galiojančiomis teisinėmis nuostatomis nebus nustatyta kitaip, kandidatai arba konkurso dalyviai iš Jungtinės Karalystės galėtų būti atmesti.

2. Kuo skiriasi pasirengimas ir veikimas nenumatytais atvejais

Ardant santykius, kurie buvo kuriami daugiau kaip keturis dešimtmečius, neišvengiamai labai pasikeis ryšiai su Jungtine Karalyste visais lygmenimis, be kita ko, ekonomikos ir teisės. Pasirengimas negali užkirsti kelio šiems pakeitimams, kurie yra Jungtinės Karalystės sprendimo padarinys, tačiau juo siekiama sušvelninti jų poveikį. Derėdamasi su Jungtine Karalyste dėl tvarkingo išstojimo, Europos Sąjunga siekia apginti 27 valstybių narių Sąjungos interesus, o jos piliečiai, įmonės ir valstybės narės taip pat turėtų imtis veiksmų ir pasirengti. **Todėl pasirengimas turi būti nedelsiant spartinamas visais lygmenimis ir atsižvelgiant į visus galimus rezultatus.**

Piliečiams, įmonėms ir valstybėms narėms bus daromas skirtingas poveikis, o trikdžių mastas priklausys nuo daugelio veiksnių, be kita ko, nuo to, ar įsigalios susitarimas dėl išstojimo, ir nuo būsimų Europos Sąjungos ir Jungtinės Karalystės santykių.

Pasirengimas reiškia, kad reikia numatyti visus galimus scenarijus ir įvertinti visą svarbią susijusią riziką, planuoti atsakomąsias priemones ir reaguoti į galimus rezultatus. Reikia imtis visų galimų ir būtinų priemonių siekiant užtikrinti, kad Sąjungos suinteresuotieji subjektai ir valdžios institucijos suplanuotų atsakomąsias priemones ir galėtų kuo labiau sumažinti riziką.

⁹ Todėl speciali tvarka, kuria reglamentuojama užjūrio šalių ir teritorijų (UŠT), kurioms taikoma Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo ketvirtoji dalis, asociacija taip pat nebebus taikoma Britanijos UŠT.

Todėl kiekvienas turi pasirengti pokyčiams, kurių neišvengiamai bus dėl Jungtinės Karalystės išstojimo.

Apibrėždama veiksmus, kurių reikės imtis, Komisija išskiria dviejų rūšių priemones: pasirengimo priemones ir nenumatytų atvejų planavimą.

a) Pasirengimo priemonės

Pasirengimo priemonės yra priemonės, kurių reikės imtis Jungtinei Karalystei išstojus, nepriklausomai nuo to, ar su Jungtine Karalyste bus sudarytas susitarimas dėl išstojimo, ar ne.

Pavyzdžiui, ekonominės veiklos vykdytojams, kurie dabar vykdo veiklą turėdami Jungtinės Karalystės institucijų ir įstaigų išduotus leidimus ir sertifikatus, pasirengimo priemonės, be kitų priemonių, galėtų būti prašymų išduoti leidimus ir sertifikatus teikimas 27 ES valstybėse narėse siekiant užsitikrinti nuolatinę galimybę patekti į ES rinką. Valstybės narės galbūt norės apsvaistinti priemones, kuriomis siekiama sumažinti papildomą administracinę našą, kuri atsirastų dėl naujų sienos kontrolės priemonių ir pagausėjusių ekonominės veiklos vykdytojų prašymų išduoti 27 ES valstybių narių licencijas arba sertifikatus.

ES lygmeniu pasirengimo priemonių pavyzdžiai yra Londone esančių decentralizuotų agentūrų perkėlimas ir Jungtinės Karalystės institucijų užduočių perdavimas 27 ES valstybių narių institucijoms. Šios priemonės būtinos, nesvarbu, koks susitarimas bus sudarytas su Jungtine Karalyste, nes negalima trečiajai šaliai pavesti tokių Sąjungos užduočių arba leisti joje veikti Sąjungos įstaigoms.

b) Nenumatytų atvejų planavimas

Nors ES teisė nesikeičia, dėl derybų procesą gaubiančio netikrumo reikia nustatyti visus scenarijus.

Nenumatytų atvejų planavimas – numatyti priemones, kurių prireiktų siekiant sumažinti Jungtinės Karalystės išstojimo iš Sąjungos be susitarimo dėl išstojimo, taigi be pereinamojo laikotarpio, padarinius, kurių neišvengiamai būtų priartėjus išstojimo datai (2019 m. kovo 30 d.).

Nenumatytiems atvejams skirtos priemonės iš esmės būtų laikinos, kol būtų nustatytos būtinos ilgalaikės suregulavimo priemonės. Nenumatytiems atvejams skirtomis priemonėmis negalima pasiekti tokių pačių rezultatų kaip tvarkingu išstojimu, dėl kurio susiderama susitarimu dėl išstojimo, jomis taip pat nebūtų galima atkurti esamos padėties, kai Jungtinė Karalystė yra valstybė narė.

Nenumatytų atvejų planavimas numatant blogiausią įmanomą rezultatą nėra nepasitikėjimo derybomis ženklas. Komisija skiria labai daug išteklių ir deda dideles pastangas, kad būtų pasiektas susitarimas. Jis tebėra mūsų tikslas. Tačiau derybų rezultatų prognozuoti negalima.

Nenumatytiems atvejams skirtos priemonės nebūtinai reikėtų teisėkūros veiksmus ES lygmeniu ir galėtų patekti į valstybių narių atsakomybės sritį, priklausomai nuo kompetencijos srities. Pavyzdžiui, muitinės srityje iš esmės nereikėtų keisti Sąjungos muitinės kodekso, nes jame jau nustatytos taisyklės dėl trečiųjų šalių; gali prireikti nenumatytiems atvejams skirtų priemonių nacionaliniu lygmeniu, kad būtų galima išspręsti ilgų transporto priemonių eilių susidarymo laukiant, kol bus atliktos muitinės procedūros, rizikos klausimą.

Sąjungos muitinės kodekso teisinėje sistemoje reikėtų parengti nenumatytiems atvejams skirtų priemonių ir jas įgyvendinti koordinuotai.

3. Kas turėtų pasirengti?

Pasirengti Jungtinės Karalystės išstojimui turėtų ne tik Europos Sąjungos institucijos. Tai bendros ES, nacionalinio, regioninio ir vietos lygmenų, taip pat ekonominės veiklos vykdytojų pastangos. Siekiant pasirengti išstojimui ir sumažinti blogiausią galimo staigaus lūžio scenarijaus poveikį, visiems veikėjams reikia prisiimti savo atsakomybę.

Visų pirma pasirengti turi privatieji subjektai, ūkio subjektai ir specialistai

Nors gali pasirodyti, kad Jungtinės Karalystės išstojimas vyksta aukštu ir gana abstrakčiu lygmeniu tarp Jungtinės Karalystės ir Europos Sąjungos, jo padariniai bus labai realūs piliečiams, specialistams ir verslo subjektams. Valstybių narių ekonomika yra glaudžiai tarpusavyje susijusi dėl bendrosios rinkos, kurioje veikia integruotos tarpvalstybinės tiekimo grandinės ir plačiai tarpvalstybiniu mastu teikiamos paslaugos. Todėl išstojimas tokiems ekonominės veiklos vykdytojams gali turėti didelį poveikį.

Svarbu, kad visų dydžių įmonės, įskaitant mažąsias ir vidutines įmones (MVI), pasirengtų ir jos turi imtis veiksmų dabar. **Privatiesiems subjektams, ūkio subjektams ir specialistams reikia prisiimti atsakomybę už savo konkrečią padėtį, įvertinti galimą staigaus lūžio scenarijaus poveikį savo verslo modeliui, priimti būtinus ekonominius sprendimus, imtis visų reikalingų administracinių veiksmų ir juos atlikti dar iki 2019 m. kovo 30 d. 2019 m. kovo 30 dienai taip pat turėtų pasirengti piliečiai, kuriems Jungtinės Karalystės išstojimas turės poveikį, taip pat viešojo administravimo institucijos, kurios tiems piliečiams teikia paslaugas.**

Galimus klausimus reikėtų užduoti kompetentingoms institucijoms. Tiek ES lygmens, tiek nacionalinio ir (arba) regioninio lygmens pramonės asociacijos atlieka labai svarbų vaidmenį savo nariams, ypač MVI, perduodamos informaciją apie pasirengimą. Ambasadoms, konsulatams ir paslaugas gyventojams teikiančioms tarnyboms tenka panašus vaidmuo informuojant piliečius.

Todėl primenama, kad trečiosioms šalims taikoma ES reglamentavimo sistema jau veikia ir turėtų būti žinoma suinteresuotiesiems subjektams. Ši reglamentavimo sistema išstojimo dieną nepasikeis. Komisija yra paskelbusi pranešimų (žr. toliau ir priede), kuriuose primena taisykles, kurios bus taikomos, kai Jungtinė Karalystė taps trečiąja šalimi.

Nors valdžios institucijos gali suteikti paramos ir rekomendacijų kuo geriau išaiškindamos teisinę sistemą, pagal kurią bus reglamentuojami Europos Sąjungos ir Jungtinės Karalystės santykiai, ir gali padaryti būtinų teisinės sistemos pakeitimų, kad užtikrintų jos sklandų veikimą 27 valstybių narių Europos Sąjungoje, teisinės sistemos negalima pritaikyti taip, kad ji tiktų kiekvienai atskirai konkrečiai įmonei.

Daugelis bendrovių perkelia veiklą į 27 ES valstybes nares arba ją ten plečia. Kitos bendrovės perspėjo apie poveikį, kurį netvarkingas „Brexit’as“ turės jų veiklai ar verslo modeliams.

Kai kuriais atvejais bendrovės susirūpinusios, pavyzdžiui, ar reikės pakeisti JK leidimą į vienos iš 27 ES valstybių narių institucijų ar įstaigų išduotą leidimą. Pavieniams specialistams gali tekti pakeisti Jungtinės Karalystės sertifikatą vienu iš 27 ES valstybių narių išduotu sertifikatu ar prašyti pripažinti JK profesines kvalifikacijas vienoje iš 27 ES valstybių narių. Todėl suinteresuotiesiems subjektams skirtais pranešimais (žr. toliau) jie buvo raginami kuo greičiau imtis būtinų veiksmų.

Europos Sąjunga, nacionalinės ir regioninės institucijos bei prekybos organizacijos paskelbė pagrindžiamosios informacijos ir sukūrė priemonių, kurios padėtų asmenims ir įmonėms, tačiau reikia dėti daugiau pastangų ir skirti daugiau dėmesio MVI.

Nuo ES vidaus prekybos prie prekybos su JK, kaip trečiaja šalimi. Pasirengimas naujoms procedūroms

Tarptautinės prekybos subjektai žino, ką reiškia prekyba su trečiosiomis šalimis už Europos Sąjungos ribų, t. y. apie muitinės deklaracijas, sanitarijos ir fitosanitarijos tikrinimus ir kt. Jie taip pat žino, kokie taikomi būtinieji reikalavimai norint įvežti produktus iš trečiųjų šalių į Sąjungos bendrąją rinką, pavyzdžiui, kokie yra importo formalumai, taip pat atitiktis taikytiniams Sąjungos teisės aktams ir atitiktis vertinimo procedūros. Tačiau daug bendrovių neturi prekybos su trečiosiomis šalimis patirties, nes jos prekiauja tik bendrojoje rinkoje be sienų. Todėl labai svarbu informuoti tas bendroves, nes jos patirs daugiausia sunkumų, kuriuos sukelia Jungtinės Karalystės išstojimas iš Europos Sąjungos: joms reikės atlikti procedūras, prie kurių jos nepripratusios, bet kurios privalomos prekybai su trečiosiomis šalimis¹⁰.

Informacija apie prekybą su trečiosiomis šalimis pateikiama Komisijos interneto svetainėje¹¹. Be to, nacionalinės, pavyzdžiui, Austrijos, Airijos ir Nyderlandų, vyriausybės sukūrė specialius tinklalapius, kad padėtų bendrovėms įvertinti poveikį ir (arba) naujas procedūras, kurios bus taikomos Jungtinei Karalystei išstojus iš Europos Sąjungos (žr. toliau).

Valstybės narės, nacionalinės ir regioninės institucijos turi atlikti svarbų vaidmenį...

Nors Jungtinės Karalystės tapimas trečiaja šalimi turės didelį poveikį visai Europos Sąjungai, „Brexit’o“ poveikis atskiroms valstybėms narėms labai priklausys nuo jų artumo ir ekonominių ryšių su Jungtine Karalyste glaudumo, pavyzdžiui, nuo bendros infrastruktūros arba prekių ir žmonių judėjimo kontrolės.

Valstybės narės kompetencija priimti teisės aktus su Europos Sąjunga dalijasi daugelyje politikos sričių, o jų nacionalinės ir regioninės institucijos yra atsakingos už Sąjungos *acquis* įgyvendinimą ir vykdymo užtikrinimą. Reikės pritaikyti nacionalines taisykles, teikti rekomendacijų suinteresuotiesiems subjektams, taip pat prireiks didelių investicijų į personalą ir infrastruktūras (pvz., muitinės, sanitarijos ir fitosanitarijos tikrinimą prie sienų, kompetentingas institucijas, atsakingas už konkrečias procedūras ir kt.). Pasirengime turėtų

¹⁰ Sanitarijos ir fitosanitarijos klausimai buvo aptarti su ES pramonės asociacijomis 2018 m. birželio 1 d. surengtame Maisto grandinės ir gyvūnų bei augalų sveikatos patariamąsios grupės posėdyje.

¹¹ <http://madb.europa.eu/madb/servicesForSME.htm> – šis Jungtinei Karalystei skirtas puslapis laikui bėgant bus atnaujinamas atsižvelgiant į derybų rezultatus.

dalyvauti regioninės institucijos, visų pirma tos, kurios turi teisėkūros galių, taip pat vietos valdžios institucijos.

Pasirengimo detales ir praktinius aspektus svarsto 27 ES valstybių narių ekspertai per Komisijos rengiamus techninių ekspertų seminarus. Šie neformalūs seminarai yra galimybė Komisijai teikti paaiškinimus, pavyzdžiui, dėl pranešimų turinio, ir sudaro sąlygas valstybėms narėms kelti rūpimas problemas, spręsti klausimus ir dalytis geriausia patirtimi. Jie yra labai svarbūs siekiant surasti Europos masto sprendimų nustatytoms problemoms.

Be ES lygmens diskusijų, kelios valstybės narės atliko išsamią vidaus teisės aktų keitimo ir kitų savo teisinių priemonių pritaikymo poreikių patikrą. Kai kurios iš jų parengė priemonių, kad padėtų savo ekonominės veiklos vykdytojams pasirengti Jungtinės Karalystės išstojimui.

Airijos tinklalapyje *prepareforbrexit.com* MVĮ gali įvertinti „Brexit’o“ poveikį joms ir rasti informacijos apie susijusius renginius ir paramą. Airija taip pat MVĮ siūlo iki 5 000 EUR finansavimą su pasirengimu „Brexit’ui“ susijusioms išlaidoms padengti (t. y. pasirengimo planams rengti, dalyvauti renginiuose, naujiems ryšiams užmegzti, jeigu reikia alternatyvių tiekėjų, ir pan.).

Nyderlandų institucijos sukūrė internetinį „Brexit’o“ poveikio skaitytuvą, kurį gali naudoti MVĮ siekdamos įvertinti, kokios jų gali laukti problemos, susijusios su Jungtinės Karalystės išstojimu.

...kartu su ES institucijomis, Europos Komisija ir ES agentūromis

ES sutelkia valstybių narių suverenitetą, sukurdamą darnią valstybių narių ir suinteresuotųjų subjektų veikimo sistemą. Vis dėlto, nors Europos Sąjunga turi išimtinę teisėkūros kompetenciją kai kuriose srityse (pvz., muitinės, prekybos, žuvininkystės) ir pasidalijamąją kompetenciją su valstybėmis narėmis kitose srityse (pvz., vidaus rinkos, transporto, energetikos, saugumo), jos įgaliojimai nustatyti pasirengimo ir nenumatytiems atvejams skirtas priemones daugeliu atvejų apsiriboja informuotumo didinimu ir susijusių šalių rengiamų diskusijų ir pasirengimo veiksmų lengvinimu.

Komisija nustatė kelias veiklos kryptis, kuriose veiksmai priklauso jos kompetencijai.

a) Teisės aktų keitimo ir kitos priemonės

Pirmoji veiklos kryptis – išsami **Sąjungos *acquis* peržiūra** siekiant nustatyti priemones, kurių reikia imtis dėl padėties įvairiuose sektoriuose ir politikos srityse, kad būtų užtikrinta, jog ES taisyklės tebebūtų sklandžiai taikomos 27 valstybių narių Sąjungoje po Jungtinės Karalystės išstojimo.

Per pirmąjį etapą Komisija sutelkė dėmesį į būtinus teisės aktų pakeitimus, kuriuos turi priimti Europos Parlamentas ir Taryba, ir nustatė aštuonias priemones, kurias reikės pritaikyti nepriklausomai nuo derybų dėl išstojimo rezultatų¹². Atsižvelgiant į tvarkaraštį, dėl šių

¹² https://ec.europa.eu/info/files/brexit-legislative-preparedness-proposals_lt

pasiūlymų dėl teisės aktų reikės daryti sparčią pažangą ir jie turės būti priimti likus pakankamai laiko iki kitų metų kovo 30 d.

Svarbu pabrėžti, kad teisiškai nėra būtina iš dalies pakeisti arba išbraukti visų nuorodų į Jungtinę Karalystę ar jos institucijas ir subjektus galiojančiuose ES teisės aktuose. Po išstojimo šios nuorodos paprasčiausia taps nebeaktualios ir nebereikalingos. Atitinkami pakeitimai gali būti daromi, kai ateityje dėl kitų priežasčių tie teisės aktai bus peržiūrimi ir atnaujinami.

Be to, Komisija gali imtis papildomų būtinų veiksmų naudodamasi Europos Parlamento ir Tarybos suteiktais įgaliojimais dėl pagrindinių teisėkūros priemonių: priimti įgyvendinimo arba deleguotuosius aktus. Šią sritį Komisija dabar nuodugniai tikrina.

Dėl Jungtinės Karalystės išstojimo būtinų teisės aktų pakeitimų pavyzdžiai

- Pasiūlymas dėl proporcingo tarifinių kvotų paskirstymo tarp Jungtinės Karalystės ir 27 ES valstybių narių, įtrauktas į Sąjungos Pasaulio prekybos organizacijos planą. Šis pasiūlymas papildytas rekomendacija dėl Tarybos suteikiamų derybų įgaliojimų vykdyti derybas su kitais PPO nariais (Taryba įgaliojimą priėmė 2018 m. birželio 26 d.). Proporcingas perskirstymas yra būtinas pritaikymas siekiant užtikrinti teisinį tikrumą ir tolesnį sklandų importą pagal tarifines kvotas tiek į 27 valstybių narių Sąjungą, tiek į Jungtinę Karalystę¹³.
- Reglamento, kuriuo papildomi ES variklinių transporto priemonių ir kitų produktų tipo patvirtinimo sričiai priklausantys teisės aktai, pasiūlymas. Tai suteiks JK tipo patvirtinimų turėtojams galimybę kreiptis dėl naujų tipo patvirtinimų į 27 ES valstybių narių tipo patvirtinimo institucijas dėl tų pačių tipų remiantis dokumentais ir bandymų ataskaitomis, pateiktomis anksčiau siekiant gauti JK tipo patvirtinimus¹⁴.
- Energijos vartojimo efektyvumo srityje Sąjungos 2030 m. tikslų (išreikštų procentais) perskaičiavimą į absoliučiąsias vertes reikės pritaikyti atsižvelgiant į Jungtinės Sąjungos išstojimą.
- Dabartinio reglamento, kuriame išvardytos šalys, kurių piliečiams taikomas reikalavimas turėti vizą kertant valstybių narių išorės sienas, ir šalys, kurių piliečiams netaikomas reikalavimas turėti vizą, jei jų buvimo trukmė neviršija trijų mėnesių, pakeitimas. Jungtinė Karalystė turės būti įrašyta į vieną iš šių sąrašų¹⁵.
- Pasiūlymas iš dalies pakeisti Reglamentą dėl Europos infrastruktūros tinklų priemonės, siekiant patikslinti Šiaurės jūros ir Viduržemio jūros koridoriaus suderinimą ir sukurti naują jūrinį maršrutą, kuris sujungtų Airiją su šio koridoriaus žemynine dalimi.
- Pasiūlymas iš dalies pakeisti Reglamentą dėl laivų patikrinimo ir apžiūros organizacijų bendrųjų taisyklių ir standartų siekiant užtikrinti, kad dalyvavimo dviejų pripažintų organizacijų reguliariame vertinime užduotis iš Jungtinės Karalystės būtų perduota 27

¹³ COM(2018) 312 *final*.

¹⁴ COM(2018) 397 *final*.

¹⁵ Šį sprendimą priims Taryba, atsižvelgdama į derybų rezultatus.

Komisija ragina Europos Parlamentą ir Tarybą šiuos pasiūlymus, susijusius su Jungtinės Karalystės išstojimu, svarstyti prioriteto tvarka.

b) Komisijos tarnybų parengti pranešimai apie pasirengimą

2017 m. pabaigoje Komisija pradėjo didinti informuotumą tose srityse, kuriose valstybėms narėms arba suinteresuotiesiems subjektams reikia imtis veiksmų: ji paskelbė daug **techninių pranešimų**, kuriuose nurodomas teisinis ir praktinis Jungtinės Karalystės išstojimo iš ES poveikis. Pranešimus parengė Komisijos tarnybos, prireikus bendradarbiaudamos su kompetentinga ES agentūra. Jie visi paskelbti svetainėje „Europa“¹⁶, taigi yra prieinami viešai.

Pranešimuose nurodoma, kokia padėtis bus konkrečiame sektoriuje po išstojimo. Jie išimtinai pagrįsti faktine ir teisine padėtimi, kuri bus po išstojimo, jeigu nebus jokio susitarimo dėl išstojimo, ir juose nepateikiama jokių derybų rezultatų ar jų poveikio konkrečių sektorių taisyklėms aiškinimų. Jeigu teisinė padėtis keisis su Jungtine Karalyste sudarius susitarimą dėl išstojimo arba dėl to, kad pasikeis konkretūs teisės aktai, pranešimai bus pritaikyti arba pašalinti, jeigu jie nebebus aktualūs.

Iki šios dienos Komisija paskelbė 68 tokius pranešimus, apimančius, pavyzdžiui, sveikatos ir maisto saugos, transporto, finansinio stabilumo ir finansinių paslaugų, aplinkos, vidaus rinkos, muitinių, civilinės justicijos, bendrovių teisės ir profesinių kvalifikacijų sritis. Kai kuriose srityse, be pranešimų, pateikiami klausimai ir atsakymai, kurie skelbiami atskirų Komisijos generalinių direktoratų ir tarnybų arba ES agentūrų interneto svetainėse.

c) ES agentūrų ir įstaigų perkėlimo procesas

Instituciniai ir biudžeto klausimai yra kitos svarbios sritys, kuriose Komisija tikrina poreikius, o kai kuriais atvejais jau ėmėsi būtinųjų priemonių. Pavyzdys – dviejų **Londono esančių agentūrų**: Europos vaistų agentūros ir Europos bankininkystės institucijos, perkėlimas. Jos bus atitinkamai perkeltos į Amsterdamą ir Paryžių ir ten pradės veiklą 2019 m. kovo 30 d.

Yra kitų panašių atvejų, kai dėl Jungtinės Karalystės išstojimo iš ES reikės **perkelti ar perskirstyti užduotis**, pavyzdžiui, perkelti „Galileo“ saugumo stebėjimo centrą arba perskirstyti Jungtinėje Karalystėje įsteigtą ES etaloninių tam tikrų gyvūnų ligų ir maisto saugos laboratorijų užduotis 27 ES valstybių narių laboratorijoms. Kaip minėta, perkėlimas ir perskirstymas turės būti baigti dar iki 2019 m. kovo 30 d., nes po išstojimo dienos nebus įmanoma trečiajai šaliai pavesti tokių Sąjungos užduočių arba leisti joje veikti Sąjungos įstaigoms, net ir sudarius pereinamojo laikotarpio susitarimą.

d) Kita veikla

¹⁶ https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness_lt

Komisija taip pat vykdo kitą veiklą, be kita ko, sprendžia labai praktinius vidaus pasirengimo aspektus, būtent **duomenų bazių ir IT sistemų** bei kitų komunikacijos ir informacijos mainų platformų, prie kurių Jungtinė Karalystė jau nebeturėtų turėti prieigos, atjungimo ir pritaikymo klausimą.

Be to, Komisija analizuoja poreikius, susijusius su **išorės pasirengimu**, t. y. išstojimo padarinius tarptautiniams susitarimams, kurių viena iš šalių yra ES (arba pati, arba kartu su ES valstybėmis narėmis, arba dėl ES valstybių narių) ir kurie galioja daugelyje politikos sričių, kurias apima Sąjungos teisė. ES ketina pranešti tarptautinėms partnerėms apie Jungtinės Karalystės išstojimą, kai tik bus pakankamai aišku, kokie bus vykdomų derybų dėl Jungtinės Karalystės išstojimo rezultatai.

Galiausiai, 2019 m. kovo 30 d. bus uždaryta Komisijos atstovybė Jungtinė Karalystėje ir darbą pradės **Europos Sąjungos delegacija** Jungtinėje Karalystėje.

4. Išvada

Pasirengimas Jungtinės Karalystės išstojimui iš Europos Sąjungos, nesvarbu, pagal kokį scenarijų jis vyktų, yra kiekvieno reikalas. Išstojimas pakeis santykius ir turės didelį poveikį 27 valstybių narių Europos Sąjungos piliečiams ir įmonėms, o dalies to poveikio negalima kompensuoti.

Todėl svarbu laiku imtis reikiamų veiksmų ir kiekvienas – piliečiai, įmonės, valstybės narės ir ES institucijos – turėtų imtis būtinųjų priemonių, kad būtų pasirengęs neigiamam išstojimo poveikiui ir jį sumažintų.

Komisija ragina Europos Parlamentą ir Tarybą prioriteto tvarka svarstyti pasiūlymus dėl teisės aktų, kurie yra susiję su išstojimu, kad tie aktai įsigaliotų iki išstojimo dienos.

Komisija toliau tęs ir didins savo pasirengimą, jį laikydama didžiausiu prioritetu. Ji pasirengusi prisitaikyti prie derybų pažangos, kad geriausiai tarnautų 27 valstybėms narėms, jų piliečiams ir įmonėms. Ji peržiūrės padėtį po 2018 m. spalio mėn. Europos Vadovų Tarybos (50 straipsnis).

Pasirengimo sunkumų ir veiksmų įvairiuose sektoriuose pavyzdžiai

Transportas, įskaitant aviaciją. Pasirengimas „Brexit’ui“

Atsižvelgdama į transporto rūšį (oro, kelių, geležinkelių, jūrų, vidaus vandens kelių), ES nustato saugos, saugumo ir galimybių patekti į ES rinką taisykles. Dėl šių taisyklių paprastai skiriami ES operatoriai ir trečiųjų šalių operatoriai, ir galimybė patekti į rinką suteikiama tiems, kurie atitinka ES reikalavimus.

ES transporto įmonės turėtų atidžiai įvertinti, ar Jungtinės Karalystės statuso pasikeitimas iš valstybės narės statuso į trečiosios šalies statusą turės poveikio jų veiklai, ir turėtų imtis būtinų pasirengimo priemonių.

Komisija paskelbė 10 transporto sričiai (oro transportui, aviacijos saugai, aviacijos ir jūrų saugumui, kelių transportui, geležinkelių transportui, jūrininkų kvalifikacijai, jūrų transportui, vartotojų apsaugai ir keleivių teisėms, vidaus vandens keliams, pramonės produktams) skirtų pranešimų, kuriuose aiškiai nustatyti Jungtinės Karalystės išstojimo iš ES padariniai, susiję su teisine ir reglamentavimo sistema (pvz., aviacijos saugos srityje, jeigu nebus sudarytas joks konkretus susitarimas), taigi suinteresuotiesiems subjektams suteikiamas reikiamas aiškumas dėl pradinės padėties, prie kurios jiems patariama prisitaikyti.

Artimiausioje ateityje Komisija priims du pasiūlymus iš dalies pakeisti galiojančius reglamentus, kuriuose reikėtų padaryti pakeitimų pagal bet kokį scenarijų. Reglamento dėl organizacijų, kurioms pavestos užduotys atlikti pareigas, susijusias su laivų tikrinimu ir apžiūromis, pripažinimo Sąjungos lygmeniu pakeitimas padidins teisinį tikrumą, užtikrins veiklos tęstinumą susijusių laivų savininkams ir išsaugos su 27 ES valstybių narių vėliavomis plaukiojančių laivų konkurencingumą. Pasiūlymu iš dalies pakeisti Reglamentą dėl Europos infrastruktūros tinklų priemonės siekiama ištaisyti padėtį po Jungtinės Karalystės išstojimo, kai pastarosios transporto infrastruktūra nebebus Sąjungoje, siekiant užtikrinti tolesnes jungtis su ES tinklais.

Muitinė. Pasirengimas „Brexit’ui“

Kai Jungtinė Karalystė taps trečiąja šalimi, jeigu nebus susitarimo nustatančio kitaip, ES muitinės administracijos, t. y. nacionalinės muitinės, turės užtikrinti ES taisyklių taikymą tiek eksportui į Jungtinę Karalystę, tiek importui iš jos. Tai reiškia, kad bus taikomi formalumai, kurie dabar taikomi prekybai su ES nepriklausančiomis šalimis, be kita ko, reikės teikti muitinės deklaracijas už vežamas prekes ir bus atliekami susiję tikrinimai siekiant užtikrinti atitiktį. Reikės apskaityti muitus ir mokesčius (būtent PVM ir akcizo mokesčius). Padėtis skirsis nuo dabartinės padėties, kai tokie formalumai ar rinkliavos prie sienos netaikomi Jungtinės Karalystės ir likusių ES šalių tarpusavio prekybai.

Muitinės formalumai turi poveikio įmonėms dėl papildomų dokumentų ir duomenų reikalavimų, muitinei – dėl apdorojimo ir tikrinimo, o abiem šalims – dėl infrastruktūros reikalavimų, įskaitant IT ir fizinę infrastruktūrą, kuri leistų muitinėms atlikti reikiamą rizika pagrįstą tikrinimą.

Visi susiję suinteresuotieji subjektai turėtų pasirengti padėčiai, kai prekių vežimui iš Jungtinės

Karalystės ir į ją taikomos muitinės procedūros ir tikrinimai.

Šiai naujai padėčiai nacionalinės viešojo administravimo institucijos pradėjo rengtis, visų pirma planuodamos naujų darbuotojų įdarbinimą.

Savo ruožtu Komisija atidžiai išnagrinėjo dabartinę teisinę sistemą ir jos taikymą. Ji taip pat stengėsi atkreipti valstybių narių dėmesį į ES teisės įpareigojimus, susijusius su prekyba su trečiosiomis šalimis, kartu skelbdama pranešimus suinteresuotiesiems subjektams. 27 ES valstybėse narėse surengti techniniai seminarai, kuriais siekta padidinti informuotumą ir iškelti problemas, ir visų pirma dalyvaujant Komisijos prekybos ryšių grupei vyko diskusijos apie prekybos interesus.

ES muitinės labai priklauso nuo sudėtingų ir sujungtų IT sistemų. Komisija jau pradėjo procesą, siekdama užtikrinti, kad būtų imtasi atitinkamų pakeitimų tiek ES, tiek valstybių narių lygmeniu siekiant atspindėti pasikeitusį Jungtinės Karalystės statusą.

Galiausiai Komisija remia Jungtinės Karalystės prisijungimą prie Konvencijos dėl bendrosios tranzito procedūros. Tai būtų svarbi prekybos lengvinimo priemonė, kuri leistų prekėms gana laisvai judėti įvairiose jurisdikcijose esant muitinės priežiūrai ir kuri yra ypač svarbi, kai prekės vežamos iš vienos ES dalies į kitą per Jungtinę Karalystę.

Finansinės paslaugos. Pasirengimas „Brexit’ui“

Metams bėgant Jungtinė Karalystė ir ypač Londono Sitis tapo svarbiu finansinių paslaugų centru, taip pat dėl bendrosios rinkos. Daugelis veiklos vykdytojų, be kita ko, iš trečiųjų šalių, yra įsisteigę Jungtinėje Karalystėje ir vykdo veiklą likusioje bendrosios rinkos dalyje remdamiesi paso mechanizmo teisėmis, įtvirtintomis ES finansinių paslaugų teisės aktais.

Šios paso mechanizmo teisės po išstojimo bus panaikintos. Tai reiškia, kad finansinių paslaugų teikimas iš Jungtinės Karalystės į 27 ES valstybes nars bus reglamentuojamas pagal trečiosioms šalims taikomą tvarką, nustatytą ES teisėje ir ES klientų atitinkamų valstybių narių nacionalinėse teisinėse sistemose. Galimybės patekti į bendrąją rinką nebus. Visų finansinių paslaugų sektorių veiklos vykdytojams reikia pasirengti šiam scenarijui, jeigu jie nori užsitikrinti, kad nebūtų dabartinio verslo modelio trikdžių ir kad jie galėtų toliau teikti paslaugas savo klientams. Kiek tai susiję su sutartimis, dabar nėra bendros problemos, susijusios su sutarčių tęstinumu, nes iš esmės net po išstojimo ir toliau bus galima vykdyti dabartinius įsipareigojimus. Tačiau į kiekvienos rūšies sutartis reikia pažvelgti atskirai.

Komisija paskelbė aštuonis šios srities pranešimus. Europos priežiūros institucijos paskelbė keletą nuomonių ir pateikė išsamių papildomų rekomendacijų, skirtų nacionalinėms kompetentingoms institucijoms ir rinkos dalyviams. Komisija taip pat pasiūlė kai kurios dabartinės priežiūros tvarkos pakeitimų, siekdama sureguliuoti galimą poveikį finansiniam stabilumui po Jungtinės Karalystės išstojimo. Abi teisėkūros institucijos raginamos kuo greičiau priimti šiuos pasiūlymus¹⁷.

Atsižvelgiant į galimą poveikį finansiniam stabilumui, įsteigta techninė darbo grupė, kuriai kartu pirmininkauja Anglijos bankas ir Europos Centrinis Bankas, ir ji reguliariai posėdžiauja

¹⁷ COM(2017) 331 *final* ir COM(2017) 536 *final*.

daugiausia dėmesio skirdama rizikos valdymui finansinių paslaugų srityje artėjant 2019 m. kovo 30 d. Papildomos institucijos dalyvauja analizuojant konkrečius klausimus. Grupė už savo darbą atsiskaitys Komisijai ir atsakingai Jungtinės Karalystės institucijai.

Maisto sauga. Pasirengimas „Brexit’ui“

Kai Jungtinė Karalystė taps trečiaja šalimi, jeigu nebus susitarimo, nustatančio kitaip, Jungtinei Karalystei, kaip bet kokiai kitai trečiajai šaliai, bus taikomos griežtos ES taisyklės dėl sanitarijos ir fitosanitarijos sąlygų ir gyvūnų, augalų ir jų produktų kontrolės.

Gyvūnų, augalų ir jų produktų importui iš Jungtinės Karalystės į Europos Sąjungą bus taikomos tokios taisyklės:

- prekyba galės vykti, kai bus nustatytos atitinkamų žemės ūkio maisto produktų sanitarinės ir fitosanitarinės sąlygos ir atitinkami sertifikavimo bei kontrolės reikalavimai;
- reikės sukurti fizinę infrastruktūrą, kad būtų įmanomas bet koks gyvūnų ir gyvūninių produktų (įskaitant gyvūninius maisto produktus) ir tam tikrų augalų ir augalinių produktų judėjimas per pasienio kontrolės postus jūrų uostuose, oro uostuose ir sausumoje, kaip reikalaujama pagal ES taisykles. Gali prireikti didinti dabartinių postų pajėgumus, bet taip pat reikės įsteigti naujų postų.

Paskelbta 10 pranešimų, kuriais siekiama padidinti ūkio subjektų informuotumą. Be to, surengtas techninių ekspertų seminaras dalyvaujant 27 ES valstybėms narėms ir posėdžiai su suinteresuotaisiais subjektais.

Vaistai. Pasirengimas „Brexit’ui“

Pagal ES farmacijos teisę reikalaujama, kad vaisto rinkodaros leidimo turėtojas būtų įsisteigęs ES. Be to, trečiosiose šalyse pagamintiems vaistams taikomos specifinės importo kontrolės priemonės.

Rinkodaros leidimo turėtojai ir tiekimo grandinėje dalyvaujantys subjektai turi pasirengti šiai padėčiai, visų pirma užsitikrindami, kad ES būtų reikiami bandymų įrenginiai.

Komisijos tarnybos, glaudžiai bendradarbiaudamos su Europos vaistų agentūra, paskelbė pranešimą ir kelis papildomus klausimų ir atsakymų dokumentus, kuriuose pateikė rekomendacijų. Be to, surengtas techninių ekspertų seminaras dalyvaujant 27 ES valstybėms narėms ir posėdžiai su suinteresuotaisiais subjektais. Galiausiai Europos vaistų agentūra, vykdydama platesnio masto pasirengimo planavimą, surengė apklausą dėl svarbiausių vaistinių preparatų.

Asmens duomenys. Pasirengimas „Brexit’ui“

Dabar asmens duomenys gali laisvai judėti tarp ES valstybių narių, jeigu laikomasi Bendrojo duomenų apsaugos reglamento (BDAR 2016/679). Kai Jungtinei Karalystei nebebus taikoma ES teisė, asmens duomenų perdavimas iš ES į Jungtinę Karalystę vis tiek bus įmanomas, tik jam bus taikomos konkrečios ES teisėje nustatytos sąlygos.

Todėl bendrovės ir valstybių narių institucijos, kurios dabar perduoda asmens duomenis į Jungtinę Karalystę, turėtų žinoti, kad šis perdavimas taps asmens duomenų perdavimu į trečiąją šalį, ir išsiaiškinti, ar tai galėtų būti leidžiama pagal atitinkamas ES teisės aktų nuostatas. Jeigu Jungtinės Karalystės asmens duomenų apsaugos lygis iš esmės atitiktų ES apsaugos lygį, Komisija priimtų sprendimą dėl tinkamumo, kuris leistų asmens duomenis perduoti į Jungtinę Karalystę be apribojimų. Tačiau šis sprendimas galėtų būti priimtas tik Jungtinei Karalystei tapus trečiąja šalimi. Todėl bendrovės taip pat turėtų įvertinti, ar, nesant sprendimo dėl tinkamumo, reikalingos priemonės, kad būtų galima užtikrinti, jog šis perdavimas toliau būtų įmanomas. Valstybių narių duomenų apsaugos institucijos turėtų padėti bendrovėms atlikti šį darbą.

Profesinės kvalifikacijos. Pasirengimas „Brexit’ui“

ES teisėje numatytas supaprastintas ES piliečių kitose ES valstybėse narėse įgytų profesinių kvalifikacijų pripažinimas.

Jungtinėje Karalystėje profesinę kvalifikaciją įgiję piliečiai turėtų apvarstyti, ar vertėtų gauti profesinės kvalifikacijos pripažinimą 27 ES valstybėse narėse, kol Jungtinė Karalystė vis dar yra valstybė narė.

Komisija paskelbė pranešimą apie reglamentuojamosioms profesijoms taikomas ES taisykles ir profesinių kvalifikacijų pripažinimą. ES piliečiams, iki „Brexit’o“ įgijusiems JK profesines kvalifikacijas, patartina pasikonsultuoti su atitinkamomis nacionalinėmis institucijomis, ar būtina gauti pripažinimą dar iki 2019 m. kovo 30 d.